

Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin tiedote

AKTIVAATTORIN KUULUMISIA

Olen toiminut aktivaattorina vuoden 2018 alusta. Nimeni on Tero Nieminen ja olen 44-vuotias. Aiemmin olen työskennellyt mm. kalatalouden neuvontajärjestön toiminnanjohtajana, tutkimusavustajana, ympäristösuunnittelijana sekä rauhanturvaajana.

Edellinen aktivaattori Mika Halttu työskentelee nykyisin Kalankasvatus Vääräniemi Oy:n palveluksessa.

Minun ja Kalaleaderin yhteystiedot löytyvät takasivulta.

Kuulumisia

Alkuvuosi meni opetellessa, eri toimijoille esittäytyessä ja laajaan kenttään tutustuesssa. Alkuvuodes-

ta saatiin käynnistettyä kehittämishankkeita, joista myöhemmin tässä tiedotteessa. Pitkin vuotta on myös oltu apuna yritysten investointitukien hakemisessa.

Kävin syyskuun puolivälissä Kuusamossa tutustumaan Luonnonvarakeskuksen koordinoimaan kalastuksen innovaatiohankkeeseen. Hankkeessa kehitetään innovaatioita ja kehitystarpeet tulevat suoraan kalastajilta. Kehityskohteita ovat mm. pienen kalan perkuukone, led-valojen käyttö kalanpyydyksissä, talvikalastukseen sopiva verkonvetokone / verkonuittolaite / sääsuoja sekä hyljekarkottimet.

Vahdinvaihto käynnissä. Mika (vas.) polstuu ja Tero (oik.) saapuu. (kuva P. Oikarinen)

Led-valojen vaikutusta katiskakalastuksessa ehdittiin jo hieman testata myös Kuusamossa, mutta tuloksista on vielä liian aikaista tehdä johtopäätöksiä. Testaus jatkuu ensi kesänä. Aikeissa on testata valoja myös siikaverkoissa jään alla, koska siika vaikuttaisi tuulastuksen yhteydessä tehtyjen havaintojen mukaan olevan utelias kala.

Tässä tiedotteessa:

Hankerahoituksen tilanne	2
Käynnissä olevat kehittämishankkeet	2
Päätyneet kehittämishankkeet	3
Tapahtumat	3
Internetsivut	3
Kalakipinä – aktivointiraha	4
Yhteystiedot	4

KALALEADER PALAUTEKYSELY

Tiedotteen mukana on myös palautekyselylomake, johon toivomme vastauksen kaikilta!

Kyselyn täyttämiseen menee arviolta 15-30 minuuttia. Tiedot käsitellään luottamuksellisesti ja tuloksia käytetään vain Kalaleader-toiminnan kehittämiseen.

Voit vastata joko täyttämällä ja palauttamalla kyselyn oheisessa palautuskuoressa tai sähköisesti osoitteessa: <https://fi.surveymonkey.com/r/KALALEADER>

Voit pyytää lisäämään tietosi Kalaleaderin rekisteriin ja sähköpostilistalle,

jos haluat saada tiedotteita. Vastaavasti voit pyytää tietojesi poistoa, jos et enää halua tiedotteita.

Tietoja käytetään vain Kalaleader –hankkeessa Eurooppalaisen tietosuojan (EU 2016/679) mukaisesti eikä niitä luovuteta eteenpäin.

Voit täyttää kyselyn myös sähköisesti <https://fi.surveymonkey.com/r/KALALEADER>

HANKKEISTA

Hankerahoituksen tilanne

Paikallisiin kehittämishankkeisiin varattua rahaa on jäljellä n. 220 000 €. Tätä toimintakautta (2014 – 2020) on jäljellä hieman reilu kaksi vuotta. Kehittämishankkeissa pyritään tasapuolisuuteen ja tasapainoisuuteen niin maantieteellisesti kuin ajallisestikin, toki realiteetit huomioiden. Eli jos joltain alueilta hankeideoita ei löydy niin rahat myönnetään muiden alueiden hyville hankkeille.

Hankkeita olisi hyvä saada rakennettua ”Elinkeinon uudistamisen” ja ”Lisääarvoa elinkeinokalatalouteen” mukaisiin aiheisiin. Ympäristöstävällisyydestä lisää toimeentuloa”

aiheesta voidaan tukea enää pienempiä hankkeita.

Investointihakemukset tehdään tällä kaudella suoraan Lapin ELY-keskukselle hyrrä-palvelussa (hyrra.mavi.fi). Aktivaattori voi tarvittaessa avustaa investointihankkeen suunnittelussa ja hakemisessa.

Kalasadamien ja purkupaikkojen kehittämishankkeiden seuraava hakukierros on heti ensi vuoden alussa. Tämän määräaikaisen haun tukiprosentti on 80, kun se jatkuvassa haussa, alle 200 000 € kalasatama / purkupaikkahankkeissa on 60 %. Määräaikaisen haun

hakemukset laitetaan pistejärjestykseen koko maan osalta ja mahdollinen karsiminen tehdään pistemäärän perusteella. Viime kierroksella Paltamon kalasatamahanke (kalatalo) sai eniten pisteitä koko maassa, tarkkaan ottaen täydet pisteet.

Kaikissa hankkeissa on aina syytä lukea tukipäätös huolella. Erityisesti on oltava täsmällinen määräaikaisten suhteen ja jos tarvetta muutokseen tulee, täytyy lupa muutokseen pyytää etukäteen ELY-keskuksesta. Ja aina on muistettava että vain hankkeen toteutusaikana syntyneisiin

Käynnissä olevat kehittämishankkeet

Paltamon kalatalon käynnistämishanke

Paltamon kunnan hallinnoima hanke on jatkoa ”Järvikalaa paltamosta” -hankkeelle. Käynnistysuhanke varmistaa toiminnan sujuvan alkamisen. Kun katto on saatu päälle ja lopulliset laite- ja tilaratkaisut lyöty lukkoon, alkavat henkilöstön koulutukset, joita ovat esimerkiksi käyttökoulutus, omavalvonta ja ensiapukoulutus. Tällä hetkellä tontin pohjatyöt on saatu valmiiksi, konttimoduulit on tilattu ja saapuvat maaliskuussa ja laitteiden tilaus on loppusuoralla. Tosi toimiin päästään ensi keväänä.

Kaivosalueen soveltuvuus vesiviljelyyn kaivostoiminnan loputtua Pyhäjärvellä

Pyhäjärven kaupungin hallinnoima hanke selvittää kaivosalueen soveltuvuutta vesiviljelykäyttöön kaivostoiminnan loputtua. Kaivoskuilu ulottuu 1 500 m syvyyteen, joten sinne voisi mahtua vesiviljelmien eli

kalojen, äyriäisten ja levien lisäksi muutakin. Alueeseen on tutustunut mm. datakeskus-operaattori, elokuvastudio, kasvihuoneviljelijä ja hyönteisviljelijä. Yksi mahdollisuus on myös vesiviljelyn ja kasvinviljelyn yhdistäminen eli hydroponinen viljely.

Pikkulimaskan viljely vesiviljelylaitoksessa PIKKULI

Luonnonvarakeskuksen (LuKe) hallinnoimassa hankkeessa tutkitaan pikkulimaskan (Lemna minor) käyttömahdollisuuksia vesiviljelyn ravintekierrätyksessä. Pikkulimaskoja kasvatetaan vesiviljelylaitokselta tulevassa jätevedessä, josta ne sitovat ravinteita. Nämä ravinteet voidaan ottaa uudelleen käyttöön limaskat keräämällä ja kuivaamalla sekä käyttämällä sitä kalanrehun osana tai jopa ihmisravinnoksi. Hankkeessa oli pieniä takaiskuja, kun herkulliseksi osoittautuneet limaskat kelpasivat hyvin myös vesilinnuille.

Omavalvontasuunnitelman liittäminen ISO-järjestelmään

Kalankasvatus Vääräniemi Oy:n hankkeessa omavalvontasuunnitelma muokataan ja henkilöstö koulutetaan ISO-järjestelmän vaatimusten mukaisesti. Laatujärjestelmien tavoitteena on laadun varmistaminen ja parantaminen.

Limaska (kuva T. Nieminen)

Päätyneet kehittämishankkeet

- Koillismaan ja Kainuun ammatti-kalastajien koulutushanke
- Särkikalajien kustannustehokas kalastaminen ja alkutuotannon käsittely (Talvisärki)
- Järvikalaa Paltamosta
- Kalanjalostuksen ABC
- Vähempiarvoisen kalan arvoketjun kehittäminen Koillismaalla

Osoitteessa <http://kainuunkalaleader.fi/fi/rahoitus/hankkeiden-loppuraportit.html> voi lukea päätyneiden hankkeiden loppuraportit.

Veneen tekoa (kuva M. Halttu)

Kalastajat Kainuun ja Pyhäjärven alueella katsokaa erityisesti loppuraportti "Ammatti-kalastajien koulutushankkeesta" ja kertokaa aktivaattorille vaikkapa oheisessa kyselyssä, jos olisitte kiinnostuneita vastaavasta veneen rakentamista opettavasta kurssista joka pidettäisiin esimerkiksi Kajaanissa.

TAPAHTUMAT

Tulevat

Sinisen biotalouden mahdollisuudet
29.10.2018 kello 9 - 15, Leihu sali,
Kaukametsä, Kajaani

Ilmoittaudu viimeistään 22.10. joko sähköpostilla tero.nieminen@oulujarvileader.fi tai puhelimitse 050 4340 150.

Suunnitteilla

1. Särkikalajien tehokas hyödyntäminen -tilaisuus, talvi 2018-2019, Kuusamo
  - Puheenvuoroja ja keskustelua särkikalajien pyynnistä ja jatkokäytöstä
1. Kalanpoikastuottajien koulutus Paltamon LuKe:n kanssa

3. Kalankasvattajille suunnatut koulutukset
  - Työturvallisuus
  - Laadun kehittäminen
4. Nuorten kesätyö- / harjoittelu-paikkojen löytäminen kala-alalta yhteistyössä Kajaanin 4h yhdistyksen kanssa

INTERNETSIVUT

Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin internetsivut löytyvät osoitteesta kalaleader.fi ja sinne on lisätty pikkuhiljaa lisää materiaalia. Uutuutena sivuilta löytyvät muun muassa päättyneiden kehittämishankkeiden loppuraportit, ohjeita ym. materiaalia sekä linkkejä ajankohtaisiin kalatalouden sivustoihin. Luonnollisesti sivuilta löytyy myös Kalaleaderin tiedotteet ja uutiset.

Myös Kalaleaderin facebookisivuilla (<https://www.facebook.com/kainuunkalaleader/>) julkaisen reissuraportteja ja kala-alaan liittyviä uutisia ja ilmoituksia.

Toinen hyödyllinen verkkosivusto on <https://merijakalatalous.fi/> jota ylläpitää Kalatalouden verkostokoordinaattori Tuomas Metsäniemi. Sivustolla on mm. tietoa ja ohjeita tukien hakemiseen sekä tapahtumakalenteri.

Paltamon kalatalo (kuva T. Nieminen)

KALAKIPINÄ -AKTIVOINTIRAHA

Kalakipinä -tietoisku liitteenä. Kalakipinärahaa on haettu tähän mennessä vain vähän. Se on kuitenkin kelpo apu pienemmissä hankinnoissa. Jos ehdot täyttyvät niin kalakipinärahaa haetaan yhdellä nettihakemuksella ja myöntöpäätös pyritään tekemään mahdollisimman ripeästi.

Kalakipinärahalla on tuettu mm. turvallisuutta lisäävän kuivapuvun ostoa: "Puvun ansiosta laitoin verkkoja todella heikoille jäille viime syk-

synä se kait ei ole puvun tarkoitus? Sotkamo lehti kirjoitti muun jutun yhteydessä, jotta hyyhmän päälle joku laittaa verkkoja. Puku antoi turvallisuuden tunteen. Rahoitus oli todella helppo ja nopeaa toimintaa ilman turhia mutkia eikä jälkikyselyitä ole tullut. Toiminimi Esko Korhonen, Sotkamo"

Esko ja kuivapuku selfissä (kuva E. Korhonen)

**Kainuun ja Koillismaan Kalaleader
Oulujärvi LEADER ry
Kalliokatu 4
(Vanha Palotorni)
87100 KAJAANI**

Aktivaattori Tero Nieminen

Puh. 050 434 0150

Sähköposti: tero.nieminen@oulujarvileader.fi

Nettisivut: <http://kainuunkalaleader.fi/>

Facebook-sivut: <https://www.facebook.com/kainuunkalaleader/>

Twitter: <https://twitter.com/TeroNieminen2>

Instagram: https://www.instagram.com/kala_tero/

Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderin tehtävä on tukea alueensa elinkeinokalataloutta, lähinnä siis ammattikalastusta, kalankasvatusta ja kalanjalostusta. Käytännössä Kalaleader tarjoaa apua investointien ja yritysten kehityshankkeiden rahoituksen hakuun ja rahoitusta paikallisiin kehittämishankkeisiin.

Kalaleader toimii neljän eri LEADER-yhdistyksen alueella. Strategian hallinnoijana toimii Oulujärvi Leader ja toteuttajakumppaneina Elävä Kainuu Leader, Koillismaan Leader ja Keskipiste-Leader. Keskipiste-Leaderin alueelta Kalaleaderiin kuuluu vain Pyhäjärven kunta.

Näkyvin osa työstä on aktiivinen hankkeiden tuottaminen ja yrittäjien aktivointi toimintansa kehittämiseen. Tästä aktivoinnista vastaa erityisesti Kalaleaderille palkattu kalatalousaktivaattori.

KAINUUN JA KOILLISMAAN
KALALEADER

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

Hanke on osittain Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) rahoittama